

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ЛІСОВОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ ВІЙНИ

Вплив воєнного конфлікту на підприємства лісової галузі не може бути недооцінений. Умови війни породжують низку складних проблем, з якими стикаються ці підприємства, такі як руйнування інфраструктури, перешкоди у торгівлі та експорті, зменшення інвестицій та виробничих потужностей, втрати людських ресурсів через евакуацію або втрату працівників унаслідок воєнних подій. Крім того, екологічні наслідки війни можуть призвести до забруднення лісів та знищення біорізноманіття. Зазначені проблеми вимагають негайного втручання та розробки стратегій управління, спрямованих на забезпечення виживаності та стійкості підприємств лісової галузі. Важливим є розвиток нових джерел сировини, встановлення місцевих та міжнародних партнерств, реалізація програм відновлення лісів та сприяння сталому лісокористуванню.

Для об'єктивної оцінки ситуації на ринку лісової галузі, слід проаналізувати загальну тенденцію виручки від реалізації. На рисунку 1 зображено динаміку зміни показника площі лісів в Україні за 5 років.

Рис. 1 – Динаміка зміни площі лісів в Україні за 2018-2022 роки, тис.га

З 2018 по 2022 рік видно спад площі лісів в Україні. Значення знижуються з 51,519 тис. га в 2018 році до 36,852 тис. га в 2022 році. На основі цифр можна припустити, що відбуваються процеси, які призводять до зменшення площі лісів.

Це може бути пов'язано з лісозаготівлею, лісовими пожежами, екологічними проблемами чи іншими факторами. Значення в 2021 році (49,355 тис. га) є дещо вищими порівняно з 2020 роком (44,798 тис. га) і 2022 роком (36,852 тис. га). Це може свідчити про певне покращення ситуації або можливо впровадження заходів з лісовідновлення.

Умови воєнного конфлікту викликали обговорення продовження екологічної сертифікації лісів в Україні. Розвиток цього процесу пов'язаний із зростанням інтересу до екологічно чистої продукції з боку споживачів, спричиненого знанням наукових даних про забруднення навколишнього середовища, втрату лісового покриву та зменшення біорізноманіття.

Особливо активний цей процес у високорозвинених європейських країнах, де сталося формування ринку "зеленої" продукції. Міжнародною системою лісової сертифікації, яка наразі має значущий вплив, є сертифікація за стандартами Лісової наглядової ради (Forest Stewardship Council – FSC).

FSC встановлює процедури документального підтвердження відповідності ведення лісового господарства економічним, екологічним та соціальним стандартам через незалежну сторону. Оцінка та видача сертифікатів здійснюються акредитованими Лісовою наглядовою радою організаціями.

Стандарти, розроблені на основі десяти міжнародних принципів лісоуправління, є основою для сертифікації. На сьогоднішній день, з'явилася інформація, що FSC Росії і FSC International розривають партнерство через операційні та кадрові питання. Рішення припинити взаємини з FSC International прийняла Координаційна рада FSC Росії, і тепер всі послуги, пов'язані з членством, будуть передані до FSC International.

Це може бути сприятливою можливістю для України в заповненні ринкової ніші та активного входу на європейські ринки з якісною українською обробленою деревиною, що також може призвести до економічного зростання країни.

Саме під час введення воєнного стану в Україні лісова галузь перейшла на європейську модель – ДП «Ліси України». На прикладі філії Лебединське лісове господарство можна продемонструвати саме проблемні аспекти, з якими зіткнулася лісова галузь та запропонувати можливі шляхи покращення.

Рис. 2 – Динаміка отримання прибутку філії Лебединське лісове господарств ДП «Ліси України»

На рисунку 2 спостерігається значна тенденція щодо збільшення прибутку філією (у порівнянні 2022 року з 2020 до початку воєнного стану розмір прибутку збільшився на 16095,0 тис грн).

Також слід врахувати те, що в 2022 році ДП «Ліси України» мали високий рівень фонду забезпеченості лісами. Цьому сприяли акції, проведені в кожному підрозділі, де відбулася висадка понад 10 тисяч дерев у кожному. Проте слід зазначити, що ситуація може змінюватися, тому, що Україна знаходиться у стані військового конфлікту та потрібно чітко розуміти можливий план дій. Ось декілька можливих:

- Розвиток внутрішнього ринку: пошук внутрішніх ринків збуту для лісової продукції, таких як меблева та паперова промисловість, що може зменшити залежність від експорту та забезпечити стабільний попит на лісову продукцію в умовах конфлікту.

- Розвиток альтернативних джерел сировини: пошук нових джерел лісової сировини, таких як деревина з плантацій, відновлювані джерела та вторинна сировина. Сприяння вирощуванню лісу на спеціально відведених ділянках, що дозволить зменшити тиск на природні лісові масиви.

- Підвищення ефективності використання ресурсів: впровадження сучасних технологій та оптимізація виробничих процесів, що дозволить знизити витрати сировини та енергії.

- Розвиток екологічної освіти та усвідомлення: залучення суспільства до питань охорони лісів та їх відновлення. Широке поширення екологічної освіти, що допоможе зберегти лісові ресурси та запобігти незаконним вирубкам.

- Залучення інвестицій: привертання інвестицій для модернізації лісової промисловості, впровадження екологічно чистих технологій та розвитку інновацій.

Отже, великий потенціал для подальшого розвитку є саме у української лісової галузі. Але повноцінно реалізація цього залежить прямо від стратегічної зацікавленості ЄС у проведенні повоєнного відновлення всієї країни, а особливо тих регіонів, що найбільш постраждали від війни. Тому все представлене разом зможе сприяти покращенню стану лісової галузі в Україні під час воєнного стану, забезпечуючи сталість виробництва, зменшення негативних впливів на навколишнє середовище та підтримуючи розвиток економіки країни. Ці заходи можуть сприяти покращенню стану лісової галузі в Україні під час воєнного стану, забезпечуючи сталість виробництва, зменшення негативних впливів на навколишнє середовище та підтримуючи розвиток економіки країни.

Література:

1. Державна служба статистики - офіційний сайт. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 15.11.2023).
2. Державне підприємство "Лебединське лісове господарство" – офіційний сайт. URL: <https://lebedynles.com.ua/> (дата звернення: 17.11.2023).